

התחדשות הבריאה

שיחת הרה"ג זלמן ברוך מלמד לפרשת ויחי

התחדשות מתמדת של הבריאה • התחדשות בתורה • מה הקב"ה בורא ומקיים אף אתה בורא ומקיים • מדרגת ישרים • קבלת עול מלכות שמים ראשונה אצל השבטים • משמעות אמירת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' • גאולה בזכות ולא בחסד • חיזוק בלימוד תורה בימי בחירות

התחדשות מתמדת של הבריאה

סימנו היום את ספר בראשית, "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א). העולם התחדש בששת ימי בראשית. חכמים מלמדים אותנו שהעולם כל הזמן מתחדש, הקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. העולם לא נברא פעם, והקב"ה כביכול ברא את העולם ואחר כך עוסק בדברים אחרים, כמו שאלת המטרוניתא את רבי יוסי את רבי ישמעאל מה הקב"ה עושה לאחר שברא את העולם, אלא הקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. המציאות מתחדשת. בכל יום ובכל שעה נפתח דף חדש, חיות חדשה שהקב"ה מחיה את עולמו ואת כל אחד ואחד. אין יום אחד דומה לחברו, ואין חזרה על אותה מציאות. כל יום העולם מתחדש, והאדם מתחדש. כיוון שכל רגע הוא

התחלה חדשה, אדם יכול לומר: מהיום אני מתחיל מחדש ומה שהיה - היה. עניינו של האדם כל הזמן להרגיש את החידוש הזה ולפעול עם החידוש הזה.

התחדשות בתורה

גם בלימוד התורה, הקב"ה מצווה אותנו בכל יום מחדש, "אשר אנכי מצווך היום", לימדו חז"ל שבכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים. אומרת הגמרא במסכת ברכות (סג:):

תנו רבנן: שנכנסו רבותינו לכרם ביבנה, היו שם רבי יהודה ורבי יוסי ורבי נחמיה ורבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי. פתחו כולם בכבוד אכסניא ודרשו. פתח רבי יהודה ראש המדברים בכל מקום בכבוד תורה, ודרש: 'ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה' והלא דברים קל וחומר, ומה ארון ה' שלא היה מרוחק אלא שנים עשר מיל, אמרה תורה: 'והיה כל מבקש ה' יצא אל אהל מועד', תלמידי חכמים שהולכים מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה על אחת כמה וכמה.

מספרים לנו חז"ל על כינוס שהיה, בו דרש רבי יהודה לכבוד לומדי התורה. כבוד התורה זה כבוד התורה החיה, כבוד לומדי התורה. אנחנו רואים אצל לומדי התורה, שהם מבקשים את ה', ואם במדבר כל מבקש ה' היה יוצא אל אוהל מועד, שזה לא היה מרחק גדול, "ב מיל, והיה נקרא מבקש ה', תלמידי חכמים שהולכים מעיר לעיר וממדינה למדינה, מכתתים את רגליהם ומתאמצים כדי ללמוד תורה, על אחת כמה וכמה שהם נקראים מבקשי ה'. ממשיכה הגמרא:

ועוד פתח רבי יהודה: "הסכת ושמע ישראל, היום הזה נהיית לעם", וכי באותו היום נתנה תורה לישראל, והלא אותו היום סוף ארבעים שנה היה? אלא ללמדך שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שנתנה בהר סיני.

רבי יהודה דורש דרשה נוספת בכבוד תורה. התורה חביבה על לומדיה. הם מרגישים כל הזמן התחדשות. בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, זה לא רק ציווי

של הקב"ה, אלא זאת מציאות. צריכים להתעמק בזה. התורה באה ממקום עליון בלתי גבולי, וכמה שאנחנו מתקדמים בתורה, אנחנו תמיד יכולים להתקדם עוד ועוד, וכל הזמן להתחדש, בדבקות, בשייכות, וכמובן בהבנה. כשמסתכלים על התורה בתור דבר ה' הגבוה העליון, אז כל הזמן מרגישים שכמה שהתקרבו, עדיין יש עוד דרך להתקרב, ובכל פעם אפשר להתקרב יותר ויותר בלי גבול. זהו ספר בראשית ספר הבריאה. הבריאה היא התחדשות.

מה הקב"ה בורא ומקיים אף אתה היה בורא ומקיים

בתחילת לימודינו את ספר בראשית, אמרנו שספר בראשית הוא לא ספר של סיפורים. הזוהר אומר שהתפקיד של התורה הוא לא לספר סיפורים, אלא להורות ולהדריך. אם התורה מלמדת אותנו על בריאת העולם והקב"ה אומר שאדם צריך ללכת בדרכו של הקב"ה, אז סיפור הבריאה הוא סיפור שצריכים ללמוד ממנו להיות שותף לקב"ה במעשה בראשית ולהיות בורא. מה הוא בורא אף אתה בורא, מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון. 'והלכת בדרכיו'. איזו ברייה אדם יכול לברוא?! המדרש בתחילת פרשת וישב אומר:

אברהם גייר גיורים. הדא הוא דכתיב: "ויקח אברהם את שרי אשתו... ואת הנפש אשר עשו בחרן". אמר רבי אלעזר בשם רבי יוסי בן זמרא: אם מתכנסים כל באי עולם, לבראת אפילו יתוש אחד אינן יכולים, ואת אומר 'את הנפש אשר עשו בחרן'? אלא אלו הגרים שגייר אותם אברהם. ולמה אמר 'עשו' ולא אמר 'גיירו'? ללמדך שכל מי שמקרב את הגר כאילו בראו.

המילה 'כאילו' אומרת לנו שאברהם לא ממש ברא אותו בצד הפיסי הגשמי שלו, אבל התחדשה בו נשמה, וזה יותר גדול מאשר הגוף. אדם שמתגייר מקבל על עצמו עול מלכות שמים, מתחדשים בו כוחות פנימיים חדשים, והוא נהיה אדם אחר. הגוף הוא לבוש של הנשמה, והנשמה התחדשה. חכמים אומרים שמי שעולה לארץ ישראל מקבל נשמה חדשה. כל שינוי רוחני עמוק, הוא בעצם התחדשות. השינוי של הגרים הוא שינוי מהפכני.

חז"ל אומרים במדרש בפרשת בחוקתי (ויקרא רבה לה, ז):

”אם בחקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם”. אמר רבי חמא ברבי חנינא: אם שמרתם את התורה הרי אני מעלה עליכם כאילו עשיתם אותם ועשיתם אתם. אמרי רבי חנינא בר פפיא: אם שמרתם את התורה הרי אני מעלה עליכם כאילו עשיתם עצמיכם.

כאשר שומרים את התורה, האדם מתחדש. בעצם העובדה שאדם שומר את התורה ומקיים את התורה הוא הולך בדרכו של הקב"ה ובורא, הוא מתחדש, הוא בורא את עצמו, ועשיתם אותם ועשיתם אתם. אבל הוא לא רק בורא את עצמו. נביא עוד מדרש מפרשת בחקותי, שהוא חריף עוד יותר (שם לו, ד):

”וְיִזְכְּרְתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב” (ויקרא כו, מב). הדא הוא דכתיב: ”וְעֵתָה כֹּה אָמַר ה' בְּרֹאךְ יַעֲקֹב וְיִצְרָךְ יִשְׂרָאֵל, (ישעיהו מג, א). רבי פינחס בשם רבי ראובן אמר: אמר הקב"ה לעולמו: עולמי, עולמי, אומר לך מי בראך, מי יוצרך? יעקב בוראך, ישראל יוצרך.

הקב"ה אומר לעולם: אתה יודע מי בראך? יעקב, ישראל. עם ישראל ברא את העולם, הכוונה שהקב"ה נתן לישראל תפקיד. המגמה של בריאת העולם היא שהקב"ה יופיע בעולם על ידי ישראל, על ידי התורה, על ידי המצוות, ועל ידי ישראל שמגלים את רצון ה', ומופיעים את רצון ה', הם מקיימים את העולם, ובוראים את העולם. העולם לא יכול להתקיים בלי שעם ישראל עובד את ה'. יעקב זה כמובן האומה הישראלית, הם בעצם בוראים את העולם זאת המציאות. כמו שחז"ל אמרו לנו שהקב"ה התנה עם מעשה בראשית אם ישראל מקיימים את התורה העולם מתקיים. כאן זה משהו עוד יותר עמוק, רק כך העולם יכול להתקיים.

רצון ה' בבריאה נמצא בתורה והרצון הזה מופיע על ידי התורה, והתורה שישראל מקיימים היא מקיימת את העולם. כך הסדר של הקיום. זאת אומרת שלאדם מישראל יש את היכולת לברוא את העולם יחד עם כל ישראל, לחדש את המציאות, ולברוא את עצמו. זה כוחם של ישראל, זה הגודל והכוח שהקב"ה נתן

לישראל, שהם מקיימים את העולם כולו, וכל אחד בורא את עצמו כשהוא עושה את רצון ה'. זה הלימוד מפרשת בראשית שהוא ספר הבריאה.

מדרגת הישרים

ספר בראשית הוא גם ספר הישר, האבות נקראים ישרים. שרנו היום: "פיקודי ה' ישרים משמחי לב". הנצי"ב מוולוז'ין בהקדמתו לתורה מרחיב את הדיבור על ישרות, ואומר שישרות זה משהו אנושי, להיות ישר עם הבריות. הוא מתכוון להגיד שלפעמים יכול להיות מצב כזה שאדם מרוב צדקותו בתורה, יכול להגיע למצב שהוא לא שם לב שצריך ראשית כל מידות טובות, ישרות, בריאות טבעית, יחס יפה לבריות, הכרה והתייחסות נכונה, כמו שאברהם אבינו לימד זכות על אנשי סדום, וקיבל אורחים הגם שלא ידע אם הם עובדי עבודה זרה או לא עובדי עבודה זרה. זה הגדר של ישרות.

ישרות פירושו של דבר שאדם לא מתעקס. אפילו לפעמים לשם שמים אדם יכול לעשות כל מיני התחכמויות כגון ירצה להרוויח יותר כסף, כדי שהוא יוכל ללמוד, אבל צריך להיות ישר. המהר"ל נותן מוסר גדול נגד הפלפולים. שאדם לומד את הגמרא או את התוספות בדרך חריפה של פלפול, אומר איזה הברקה יפה, אבל היא לא מכוונת אל האמת. זה לא ישר, זה לא הפשט, זה לא נכון. צריך לחפש את האמת של התורה, את הפשט, צריכים להיות ישרים.

ספר הישר זה האבות, האבות נקראים ישרים. "אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה" (תהילים צז, יא), יש מדרגת צדיק ומדרגת ישר. "אור זרוע לצדיק", הזריעה היא אמצעי, צריך אחר כך לקצור, אם אדם רק זורע אין לזה ערך. השמחה זו המטרה. אפשר להסביר את הפסוק כמו שהרב מסביר בעולת ראייה, הצדיק צריך להתגבר כדי לנצח את העיכובים ולעשות את רצון ה', הישר נוטה לעשות את רצון ה' בטבעו, לכן עבודת ה' שלו היא בשמחה. זה ההבדל בין 'הישר' ו'הכובש' שהרב מזכיר במאמר הדור. הישר - הלב שלו נוטה אל הטוב אל הנכון, אל הצדק, וממילא הוא שמח, כי זה ממלא אותו אושר, זה מה שהלב שלו מבקש, מבקש את ה'. מדרגת הצדיק היא להתאמץ לעשות רצון ה', לכבוש את המידות, והכיבוש

הוא קשה ומכביד, והשמחה לא מופיעה בשלמותה. גם בכיבוש יש שמחה שאדם מנצח, אבל זה כרוך בהתמודדות ובמאמץ גדול. לכן 'פיקודי ה' ישרים' מכיוון שהם ישרים, הם 'משמחי לב'. כשאדם נמשך אל פיקודי ה', ואוהב את פיקודי ה' ומבקש ללמוד, "הוי שותה בצמא את דבריהם", מפתח צימאון אל התורה, אז כשאדם לומד תורה, זה מרווה אותו ומשמח אותו. אין גבול לתורה, הצימאון נמשך ונמשך, כשאדם צמא לתורה ואוהב את התורה, הוא מתחבר אל התורה ונהיה חלק מהתורה, התורה מיישרת אותו, ומכוונת אותו. והוא נעשה בסופו של דבר הופעה של תורה, וזו הופעה של בריאת העולם.

שמע ישראל – קבלת עול מלכות שמים ראשונה אצל השבטים

נעבור למדרש חכמים על הפרשה שלנו, בפרק מקום שנהגו בפסחים (דף נו.נ):

כדדריש רבי שמעון בן פיזי אמר רבי שמעון בן לקיש: "ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם". ביקש יעקב לגלות לבניו את קץ הימים ונסתלקה ממנו שכינה. אמר: שמא חס ושלום יש במיטתי פסול כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, וכיצחק שיצא ממנו עשו, אמרו לו בניו: "שמע ישראל, ה' אלוקינו, ה' אחד". כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד. מיד פתח הזקן, זה יעקב, ואמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

חז"ל מתארים את המפגש עם יעקב לפני פטירתו, שיעקב רצה לגלות להם את אחרית הימים ונסתלק ממנו, והוא חשש אולי אחד מהילדים לא ראוי לקבל את המסר הזה. אז הם אומרים לו "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", 'שמע ישראל' התכוונו לאבא שלנו, ישראל הזקן, אנחנו מאוחדים בקבלת עול מלכות שמים. רק שיעקב שמע את הבנים מקבלים מלכות שמים, אמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". אומרת הגמרא:

אמרו רבנן: היכי נעביד? נימריה, לא אמרו משה רבנו, לא נאמרוהו, אמרו יעקב! התקינו שיהו אומרים אותו בחשאי.

משה לא אמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', ומצד שני, יעקב, האבא שלנו, אמר. יש כאן בעיה איך ננהג - מצאו פתרון ביניים, לא אומרים בקול רם אומרים בשקט. ממשיכה הגמרא ואומרת:

אמר רבי יצחק דבי רבי אמאי: משל לבת מלך שהריחה ציקי קדורה, אם תאמר, יש לה גנאי, לא תאמר, יש לה צער, התחילו עבדיה להביא לה בחשאי.

לציקי קדירה יש טעם טוב, אבל לא מביאים לשולחן מלכים את השרוף שיש בסיר, ומצד שני אם בת המלך לא תאכל יש לה צער. התחילו עבדיה להביא לה בחשאי, בחדר הצדדי.

המהר"ל בנתיב העבודה (פרק ז) מבאר את הדברים. הראשונים שאמרו 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', היו השבטים, ויעקב הגיב ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. זה לא מקרה שהשבטים היו הראשונים לקבל עול מלכות שמים של קריאת שמע, כי קבלת עול מלכות שמים השלמה צריכה להיות בציבור. מלכות ה' מופיעה על ציבור, לא על היחיד. יעקב הוא במדרגה גבוהה, מדרגת האבות, הוא שמימי. השבטים מקבלים עול מלכות שמים בעולם הזה, ואומרים 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'. זאת אומרת, השבטים מקבלים עול מלכות שמים מיוחדת של ישראל. עם ישראל מקבל את מלכות שמים העליונה, מלכות ריבונו של עולם. רק עם ישראל יודע לגלות את העניין של ה' אחד. לא כשאר העמים שמתקשרים עם כל מיני כוחות, עם ישראל מכיר שיש מקור אחד לכל הכוחות. רק עם ישראל יכול לשאת את ההכרה הזאת ולהגיד את הידיעה הזאת שה' אלוקינו הוא ה' אחד, שהוא גבוה מעל גבוה.

המהר"ל מוסיף לבאר שהמילה אחד בגימטריא היא שלוש עשרה. שנים עשר השבטים מחולקים לשמונה בנים של האמהות, וארבעה בנים של השפחות, כנגד האותיות ח' וד', ויעקב אבינו כנגד הא' – הוא האחד. המילה אחד מבטאת אחדות, וגם את יעקב ובניו. כאן מתחילה ההופעה של קבלת עול מלכות שמים בציבור, בכלל ישראל, על ידי השבטים שמקבלים על עצמם עול מלכות שמים.

משמעות אמירת 'שמע' וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

יעקב אבינו נמצא במדרגה גבוהה מאוד, גם בין האבות. כתוב בישעיהו (כט, כג) "וְהִקְדִּישׁוּ אֶת קְדוֹשׁ יַעֲקֹב", הוא במדרגה רוחנית מיוחדת שיכול לומר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', כמו המלאכים. גם ישראל בבית המקדש אומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו' על כל ברכה וברכה, כי בית המקדש הוא מקום של שיא הקדושה שמופיעה בעולם, שם אפשר להתחבר אל המדרגה הגדולה והמיוחדת הזאת.

זו מדרגה כל כך גבוהה שרק יעקב אבינו יכול לומר שבח זה. משה לא אמרו, כי משה מדבר אל כלל ישראל, וכלל ישראל הם במדרגה אחרת. לכן הפתרון הוא להגיד 'ברוך שם כבוד מלכותו' בחשאי. החשאי מביע משהו פנימי, עמוק וגבוה, ואנחנו מדברים בשם הנשמה הפנימית שלנו. כשאדם אומר "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", זו הופעה של מלכות ה' בעולם ואנחנו גם מזכירים שמלכות ה' בעולם זה מה שאנחנו משיגים, זו מדרגה שאנחנו יכולים להגיד. אבל 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' זו מדרגה יותר פנימית. אנחנו לא יכולים לומר אותה בקול רם. רק ביום הכיפורים שאנחנו נמצאים בעולם רוחני, נוהגים כמלאכים, לא אוכלים, מרוממים מעל כל סדרי החיים, אנחנו יכולים לומר בקול רם 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. אלו דברי המהר"ל.

הרב בעולת ראה (ח"א עמ' קט, רמט), מפרש אחרת. הרב מפרש ש'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', זו מדרגה יותר גבוהה מאשר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. כשאנחנו אומרים 'שמע ישראל', אנחנו לא מדברים על הופעת מלכותו, אלא על ריבונו של עולם. לעומת זאת שאנחנו אומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו' - שהקב"ה מלך, אנו אומרים שמלך לא יכול להיות בלי עם. זה מגביל את ההופעה האלוקית, כי העולם הוא גבולי וההופעה של הקב"ה בעולם היא לפי הגבולות שבעולם. 'שמע ישראל' לעומת זאת, מבטא שהקב"ה אחד, גבוה מעל גבוה, בלתי מושג.

המלאכים שאומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', הם בריות. הם רוחניים, ההשגות שלהם עצומות, אבל השגות מוגבלות. המלאכים מכירים את הגדולה האלוקית, הם מכירים באופן גדול ונפלא, אבל הם מוגבלים. 'והאופנים וחיות הקודש... משבחים ואומרים 'ברוך כבוד ה' ממקומו', ו'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', זו אמירה של הופעת ה' בעולמות העליונים, בצבא השמים. אבל זו הופעה מוגבלת. 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד' הוא יותר גבוה מזה. עם ישראל במדרגה יותר גבוהה מהמלאכים, כי נשמת ישראל היא השורש של הכול, וכשאנחנו אומרים 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד' אנחנו מדברים משורש נשמתנו. מהמדרגה הגבוהה והפנימית והעליונה ביותר, מהמקום שכנסת ישראל נמצאת מתחת לכסא הכבוד.

אומר הרב, שאנחנו לא יכולים לחוש דברים מופשטים ועליונים, כי החושים שלנו מגושמים. לעומת זאת שאנחנו מדברים על מלכות ה', אנחנו רואים את העולם, את הבריאה, אפילו מדמיינים לעצמנו את המלאכים. הדמיון יכול לצייר משהו. כשהדמיון מצייר, אנחנו מרגישים גודל, שייכות והתפעלות. לכן יש לנו יותר הנאה, התרשמות ועונג כשאנחנו מדברים על ההופעה האלוקית בעולם או אפילו בעולמות העליונים. מרגישים טעם, זה ציקי קדרה. אבל אם אנחנו מכירים את הקב"ה רק לפי הופעותיו, זה מקטין את הגדולה האלוקית. הרי לקב"ה אין גבולות, ואתה מתפעל מהגבולות, גם הגבולות הכי גדולים שאתה יכול לצייר לעצמך, הם גבולות. משל למלך שיש לו אלף אלפים דינרי זהב, ומשבחים אותו באלף דינרי כסף. ממש בושה לשבח מלך מיליארדר, ולומר שיש לו כמה אלפים. לקב"ה אין גבולות, אז לומר 'ברוך שם כבוד מלכותו' על המלכות שלו שמופיעה, זה גנאי, אבל זה טעים. משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה. היא מרגישה נעימות מאד גדולה לומר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', אבל זה לא יפה, לכן צריך להגיד זאת בחשאי. ביום הכיפורים שכל העולם מתעלה, וכאילו נהיה מופשט, גם 'ברוך שם כבוד מלכותו', מקבל משמעות חדשה, ואפשר לאומרו בקול רם. אלו דברי הרב.

איך נסביר את הסתירה בין דברי המהר"ל לדברי הרב? - המהר"ל אומר ש'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', זו מדרגה יותר גבוהה. ישראל אומרים: 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', והמלאכים אומרים: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. והרב אומר, שאמירת 'שמע ישראל' עליונה יותר ו'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', זו מדרגה פחותה. זו לכאורה מחלוקת מי יותר גבוה, המלאכים או ישראל.

באמת זו לא מחלוקת, אלו שתי הסתכלויות. מצד אחד לישראל בעולם הזה אין להם השגות כמו למלאכים. למלאכים יש השגות עצומות וגבוהות, ואנחנו בשכל, ברגש ובדמיון שלנו, לא משיגים את ההשגות האלו שהמלאכים משיגים. אבל בשורש נשמתנו, עתידים מלאכים לשאול את ישראל מה הקב"ה אומר. אנחנו נמצאים לפני ולפנים. המקור הנשמתי שלנו הוא יותר גבוה מהמלאכים, הוא השורש של כל הבריאה, וגם המלאכים הם נבראים. הרב אומר שיש לנו שני צדדים. כשאנחנו אומרים 'ה' אחד', אנחנו מדברים מתוך העומק הפנים פנימי של הנשמה שלנו, מתוך הגובה היותר עליון מהמלאכים, ואנחנו מייחדים את שמו של הקב"ה שהוא בלתי מושג, גבוה מעל גבוה מעל גבוה, למעלה מ'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. והמלאכים שאומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', זה מצד העולם הזה, מצד ההופעות שלנו, ובזה המלאכים יותר גבוהים. יש כאן שני צדדים. המהר"ל מסביר, מצד מה שישראל אומרים בפועל, ובמה שמתגלה בפועל, המלאכים יותר גבוהים, והרב מבאר מהצד היותר פנימי. שני הכוונים נכונים. מצד אחד מלאכים גבוהים, מצד פנימי ישראל יותר גבוהים. כשאנחנו אומרים 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', אנחנו צריכים לכוון את שתי הכוונות. מצד הפנימיות של הדבר, לדעת שהאמירה של 'שמע ישראל' היא גבוה מעל גבוה, קבלת עול מלכות שמים. ובפועל למלאכים שאומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', יש השגות יותר גבוהות מבחינה מסוימת. לאמירה שלנו בחשאי יש את שני המובנים.

גאולה בזכות ולא בחסד

סיימנו את ספר בראשית. מבחינה מסוימת זה סיום, סיכום של יותר משליש מימות עולם. אנחנו נמצאים בסוף של בראשית, בסוף של ההתחלה, ובהתחלה של הסוף, בעקבתא דמשיחא. אנחנו בתהליך הזה של הגאולה שהולך ומתקדם לקראתנו.

אור החיים בפרשה שלנו מזכיר שיש בברכות שיעקב מברך את יהודה, רמז לימות המשיח, לגאולה ראשונה ולגאולה אחרונה. גאולה אחרונה, היא בזכות התורה. אור החיים מזכיר את זה גם במקום אחר. כשהגיע הזמן של הגאולה ועדיין אין זכות התורה, חלילה, אז יבוא תחליף של ייסורים. אבל המטרה היא שהגאולה האחרונה תהיה בזכותה של התורה, לא בחסד אלא בזכות.

דברנו שהקב"ה מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית. אנחנו נמצאים בתקופה מיוחדת, תקופה של התקדמות, התחלה של עלייה. התפקיד שלנו הוא למלא את העולם בתורה, להתחבר אל המקור האלוקי שמקיים את כל המציאות, ואם הוא מקיים את כל המציאות וודאי שמביא את ההתפתחות של הגאולה. זה תפקיד גדול, שמוטל על כלל ישראל, ובני התורה הם הנושאים את התפקיד הגדול הזה. אשרינו. צריכים להגיע ללימוד התורה מאהבת התורה, להיות צמא, לשותת בצמא את דברי התורה. 'הוי שותה בצמא את דבריהם'.

חיזוק ללימוד תורה בימי בחירות

אנחנו נכנסים לתקופה של בחירות. אין לנו כל כך תפקיד בעניין הזה... יש כאלה שחושבים שהתפקיד שלהם לברר כל יום מה הסיכויים של כל מועמד... אני חושב שהדברים יסתדרו מעצמם... אולי יסתדרו יותר טוב אם נשקוד על התורה, ולא נרבה בכל מיני שיקולים ודיונים. יש לנו את התפקיד שלנו, אנחנו צריכים להעצים את אורה של תורה, ולצמצם מאוד בשיחות האלה. בעיקר לא להגיע לאמירת דברים של ביקורת, וזלזול וכדומה. זה לא נותן שום דבר. אנחנו עוד רחוקים יחסית מהבחירות, ומראש צריך לחשוב על הדברים הללו. כל מה שאדם

מדבר הוא צריך לשקול האם הדברים מועילים. אם הם לא מועילים, יכול להיות שאסור לומר אותם או שזה סתם דברים בטלים. שניהם דברים שלא ראוי לדבר. התפקיד שלנו הוא להרבות זכויות, ככל שנרבה זכויות, נזכה בעזרת ה' שיעמדו בראשנו אנשים ראויים שיקרבו את הגאולה, ירבו את אורה של תורה, ואת יישוב הארץ.

השיחה נמסרה בשנת התשפ"א

לקבלת שיחה שבועית במייל או בווטסאפ,

שלחו הודעה לכתובת bogrim@yeshiva.org.il, או למספר 0547881227

ניתן לצפות בשיחה באתר ישיבה - www.yeshiva.org.il

השיחה השבועית משודרת בשידור חי במוצאי שבת, כשעה לאחר צאת השבת

ניתן להאזין בשידור חי גם דרך חיוג לטלפון 02-6643149 שלוחה 11

